

LIETUVOS RESPUBLIKOS SEIMO KONTROLIERIUS

PAŽYMA DĖL X SKUNDO PRIEŠ PASVALIO RAJONO SAVIVALDYBĖS ADMINISTRACIJĄ

2017-07-20 Nr.4D-2017/2-676; 4D-2017/2-677
Vilnius

SKUNDO ESMĖ

1. Lietuvos Respublikos Seimo kontrolierius gavo X (toliau vadinama ir – Pareiškėjas) skundus (toliau vadinama – Skundai) dėl Pasvalio rajono savivaldybės administracijos (toliau vadinama ir – Savivaldybė) pareigūnų veiksmų (neveikimo), galimai netinkamai nagrinėjant Pareiškėjo prašymus, skundus, ir dėl teisės į privatumą galimo pažeidimo.

2. Pareiškėjas Skunduose pateikia toliau nurodytą informaciją:

2.1. *dėl 2017-05-06 skundo* (toliau vadinama – Skundas-1):

2.1.1. „šiuo skundu kreipiuosi, siekdamas apginti įstatymu saugomas teises ir laisves viešojo administravimo srityje, kurios galėjo būti pažeistos Savivaldybėje nagrinėjant mano 2017-02-23 skundą [...] ir [...] 2017-03-22 skundą [...]“;

2.1.2. „Pagal darbo sutartį dirbau [duomenys neskelbiami]. [duomenys neskelbiami] buvau atleistas iš [...] pareigų“;

2.1.3. „Savivaldybės merui priėmus [...] potvarkį Nr. [...] „Dėl komisijos sudarymo galimai padarytam darbo drausmės pažeidimui tirti“ buvo sudaryta komisija [toliau vadinama – Komisija] mano [...] galimai padarytam darbo drausmės pažeidimui tirti. [duomenys neskelbiami] iki priimant Sprendimą galimai išsakė visuomenės informavimo priemonėms nuomonę apie mano asmenį internetinėje svetainėje [...], straipsnyje „duomenys neskelbiami“.

Nurodytoje internetinėje svetainėje pastebėjau, kad pateikta sekančio turinio informacija:

„[duomenys neskelbiami]“;

2.1.4. „Pažymėtina, kad aš jokių incidentų neslėpiau. [...]. [Duomenys neskelbiami] siekdamas apginti savo teises [...], 2017-02-23 d. skundu [...] kreipiausi į Savivaldybės administracijos direktorių, kuriuo [...] prašiau: 1. Įvertinti pateiktą informaciją ir, nustačius teisės aktų galinius pažeidimus, teisės aktų nustatyta tvarka imtis priemonių. 2. Atsakymą pateikti teisės aktų nustatyta tvarka ir terminais“;

2.1.5. „Savivaldybės administracijos direktorius 2017-03-17 d. raštu Nr. ARB-561 [...] man pranešė, jog nurodytu atveju viešai informavimo priemonėje paskelbta valstybės tarnautojo nuomonė [duomenys neskelbiami] nepatenka į privataus gyvenimo sritį ir nelaikytina privataus pobūdžio informacija. Pažymėjo, kad aplinkybės dėl galimo teisės pažeidimo privataus gyvenimo srityje atmetinos, jog valstybės tarnautojas viešai išsakė savo nuomonę dėl mano veiksmų. Savivaldybė padarė išvadą, kad nagrinėjamu atveju viešai išsakyta nuomonė iš esmės atitiko reikalavimus, keliamus jos turiniui“;

2.1.6. „Savivaldybės administracija 2017-03-17 rašte Nr. ARB-561 pasisakiusi dėl mano teisių nenurodė apskundimo tvarkos, tuo galimai pažeidė mano teises viešojo administravimo srityje“;

2.1.7. „Manau, kad Savivaldybės administracijos direktoriaus 2017-03-17 d. raštas Nr. ARB-[...] galimai parengtas nesivadovaujant Lietuvos Respublikos viešojo administravimo ir Lietuvos Respublikos valstybės tarnybos įstatymų nuostatomis, jog skunde nurodytos aplinkybės galimai netirtos, kadangi tyrimas galimai nebuvo atliktas vadovaujantis Tarnybinių nuobaudų skyrimo valstybės tarnautojams taisyklėmis, patvirtintomis Lietuvos Respublikos Vyriausybės 2002 m. birželio 25 d. nutarimu Nr. 977, kurių 3 punktas nustato, kad tarnybinio nusižengimo tyrimas pradedamas valstybės tarnautoją, įtariamą padariusį tarnybinį nusižengimą, į pareigas priėmusio asmens arba, jeigu valstybės tarnautoją į pareigas priima savivaldybės taryba, savivaldybės mero iniciatyva arba jiems gavus oficialią informaciją apie valstybės tarnautojo tarnybinį nusižengimą. Gavus oficialią informaciją, tarnybinio nusižengimo tyrimas pradedamas per 5 darbo dienas nuo šios informacijos gavimo.

Nesutikdamas su Savivaldybės administracijos 2017-03-17 d. raštu Nr. ARB-561, jame išdėstytu ir padarytomis išvadomis, manydamas, kad Savivaldybės administracijos direktorius atsakydamas į mano skundą 2017-03-17 d. rašte Nr. ARB-561, tame tarpe nenurodęs ir apskundimo tvarkos, pažeidė mano teises ir teisėtus interesus viešojo administravimo srityje, galimai pažeidė Viešojo administravimo įstatymo nuostatas ir Valstybės tarnybos įstatymo nuostatas bei Tarnybinių nuobaudų skyrimo valstybės tarnautojams taisyklių, patvirtintų Lietuvos Respublikos Vyriausybės 2002 m. birželio 25 d. nutarimu Nr. 977, nuostatas, kurios privalomos valstybės tarnautojams, dėl galimo teisių pažeidimo skundu kreipiausi į Savivaldybės merą, kurio prašiau: 1. įvertinti pateiktą informaciją ir nustačius, kad Savivaldybės administracijos direktorius, atsakydamas į mano skundą, galimai pažeidė teisės aktų reikalavimus, imtis priemonių. 2. Nustačius galimus mano teisių ar teisės aktų pažeidimus, įpareigoti Savivaldybės administracijos direktorių pašalinti galimus mano teisių pažeidimus“;

2.1.8. „Savivaldybės Meras 2017-04-11 d. raštu Nr. ARB-781 „Dėl galimų teisių pažeidimo“ atsakydamas į mano skundą nurodė, kad skundžiamas raštas yra ne individualus administracinis aktas, o informacinio pobūdžio, jam Lietuvos Respublikos viešojo administravimo įstatymo 8 straipsnio 2 dalies nuostatos netaikytinos.

Pažymėjo, kad nagrinėjamu atveju skunde naujų argumentų ir aplinkybių dėl mano galimo teisių ir teisėtų interesų pažeidimų nenurodyta, jog skunde nurodyti argumentai buvo išdėstyti mano 2017-03-09 skunde „Dėl galimų teisių pažeidimų tvarkant asmens duomenis“, kurie išnagrinėti ir įvertinti Administracijos rašte. Nurodė, jog [...] nagrinėjamu atveju nėra pagrindo konstatuoti, kad tyrimas atliktas nevisapusiškai ir neišsamiai“;

2.1.9. „[...] Savivaldybės administracijos direktorius 2016-08-23 įsakymo Nr. DV-546 „Dėl savivaldybės administracijos direktoriaus 2013-07-03 įsakymo Nr. DV-452 „Dėl Pasvalio rajono savivaldybės administracijos dokumentų valdymo tvarkos aprašo patvirtinimo“ pakeitimo“ yra pakeitęs Savivaldybės administracijos Dokumentų valdymo tvarkos aprašo [...] 71 punktą ir jį išdėstė sekančiai: „Siunčiami dokumentai rengiami naudojant DVS modulį „Rengiami dokumentai“. Rengėjas atsakyme, kuriame nurodomos atsakymo suteikti prašomą administracinę paslaugą, informaciją, priimti administracinį sprendimą priežastys, arba kitame siunčiamame pranešime apie asmens prašymo nenagrinėjimo priežastis, privalo nurodyti: tikslią atsakymo apskundimo tvarką ir institucijos (-ų), kuriai (-ioms) gali būti paduotas skundas, pavadinimą (-us) ir adresą (-us), taip pat terminą (-us), per kurį (-iuos) gali būti pateiktas skundas. Rengėjas privalo užtikrinti, kad atsakymų į prašymus turinys atitiktų Teisės gauti informaciją iš valstybės ir savivaldybių institucijų ir įstaigų įstatymo 4 straipsnyje įtvirtintą informacijos išsamumo principą“;

2.1.10. „Pažymėtina, kad man adresuotus raštus [...] rengė Savivaldybės tarnautoja V. Švedavičiūtė.

Tai reiškia, kad minėta tarnautoja galimai nagrinėjo ar galimai rengė minėtų raštų projektus dėl mano pateiktų skundų Savivaldybės administracijai ir Savivaldybės Merui dėl galimų teisių pažeidimo, kuriuo prašiau įvertinti skundu pateiktą informaciją ir nustačius, kad Savivaldybės administracijos direktorius, atsakydamas į mano skundą, galimai pažeidė teisės aktų reikalavimus, imtis priemonių bei, nustačius galimus mano teisių ar teisės aktų pažeidimus, įpareigoti

Savivaldybės administracijos direktorių pašalinti galimus mano teisių pažeidimus.

[...] paduodamas skundą dėl galimo teisių pažeidimo Savivaldybės Mero prašiau ne tik įvertinti pateiktą informaciją ir, nustačius, kad Savivaldybės administracijos direktorius, atsakydamas į mano skundą, galimai pažeidė teisės aktų reikalavimus, imtis priemonių, bet ir siekiau, jog Savivaldybės administracijoje būtų pašalinti galimi mano teisių pažeidimai“;

2.2. *dėl 2017-05-06 skundo* (toliau vadinama – Skundas-2):

2.2.1. „Nenuasmeninta medžiaga susijusi su Sprendimo priėmimu buvo paskelbta Savivaldybės internetinėje svetainėje www.pasvalys.lt, ją buvo galima surasti naudojant „Google“ paiešką, pažymėjus „X“, ties žyma www.pasvalys.lt. Dėl tokio duomenų atskleidimo buvo sudarytos galimybės mano asmens duomenimis naudotis naudojantis internetine svetaine [www.pasvalys](http://www.pasvalys.lt) „Google“ paiešką [...]“;

2.2.2. „Savivaldybės administracijos tarnautojams galimai atlikus neteisėtus veiksmus ar galimai neveikus taip, kaip įtvirtinta asmens duomenų teisinio reguliavimo srityje, mano asmens duomenų prieinamumas tapo pasiekiamas kiekvienam asmeniui. Be mano sutikimo buvo atskleisti, paskelbti ir paviešinti mano asmens duomenys, ir dėl tokio duomenų atskleidimo kiekvienas asmuo galėjo tiesiogiai identifikuoti mano asmenį, tokiu būdu buvo pažeistas mano asmens duomenų saugumas ir teisė į privatumą“;

2.2.3. „[...] skundu kreipiausi į Savivaldybės administracijos direktorių [...], kurio prašiau: 1. Įvertinti pateiktą informaciją, nustačius tarnybinio nusižengimo ar darbo drausmės pažeidimų požymius, teisės aktų nustatyta tvarka imtis priemonių – nustatyti savivaldybės tarnautoją, be mano sutikimo galimai atskleidusį, paskelbusį ir paviešinusį mano asmens duomenis, bei įvertinti veiksmų teisėtumą. 2. Nustačius galimą teisės aktų pažeidimą, pagal kompetenciją, teisės aktų nustatyta tvarka, spręsti klausimą dėl tarnybinės ar drausminės atsakomybės taikymo. 3. Atsakymą pateikti teisės aktų nustatyta tvarka ir terminais“;

2.2.4. „Savivaldybės administracija, atsakydama į mano skundą 2017-03-17 raštu Nr. ARB-560 [...], pranešė, kad mano asmens duomenų tvarkymas buvo atliekamas remiantis įstatymų reikalavimais, jog mano teisės ir teisėti interesai ir teisė į privatumą nebuvo pažeisti. Savivaldybės administracija 2017-03-17 rašte Nr. ARB-560 [...] nenurodė apskundimo tvarkos, tuo galimai pažeidė mano teises ir viešojo administravimo srityje“;

2.2.5. „Manau, kad Savivaldybės administracija galimai nepagrįstai ir neteisėtai neatliko tyrimo ir nenustatė savivaldybės tarnautojo, be mano sutikimo galimai atskleidusio, paskelbusio ir paviešinusio mano asmens duomenis, bei įvertinti veiksmų teisėtumą“;

2.2.6. „Nesutikdamas su Savivaldybės administracijos 2017-03-17 d. raštu [...], kreipiausi į Savivaldybės merą, kurio prašiau: 1. Įvertinti pateiktą informaciją, nustačius, kad Savivaldybės administracijos direktorius, atsakydamas į mano skundą, galimai pažeidė teisės aktų reikalavimus, imtis priemonių. 2. Nustačius galimus teisių pažeidimus įpareigoti Savivaldybės administracijos direktorių pašalinti galimus mano teisių pažeidimus“;

2.2.7. „Savivaldybės Meras 2017-04-10 raštu [...] nurodė, kad įvertinus faktines aplinkybes, teisinį reguliavimą, kad raštas nėra individualus administracinis teisės aktas, todėl jame nėra privaloma nurodyti apskundimo tvarkos, jog skunde nurodytos aplinkybės dėl galimo Lietuvos Respublikos viešojo administravimo įstatymo nuostatų pažeidimo, nenurodžius apskundimo tvarkos, atmetinas. Pažymėjo, kad [...] Administracijos raštas pateiktas išsamiai ir argumentuotai išanalizavus visas nurodytas aplinkybes ir nepažeidžia teisės aktų reikalavimų [...]“.

3. Pareiškėjas Skunduose prašo:

„1. Įvertinti pateiktą skundą ir medžiagą, nustačius įstatymų pažeidimus, atkreipti Pasvalio rajono savivaldybės administracijos direktoriaus dėmesį į galimą aplaidumą darbe, galimą įstatymų ar kitų teisės aktų nesilaikymą, galimą piktnaudžiavimą ar galimą biurokratizmą, ar žmogaus teisių ir laisvių galimus pažeidimus ir siūlyti imtis priemonių, kad būtų pašalinti galimi įstatymų ar kitų teisės aktų pažeidimai, jų priežastys ir sąlygos. 2. Nustačius galimus įstatymų pažeidimus siūlyti Savivaldybės administracijai pagal kompetenciją, įstatymų nustatyta tvarka, išnagrinėti mano 2017-02-23 d. skundą [...] iš naujo ir pateikti atsakymą, atitinkantį teisės aktų

reikalavimus.“

4. Iš prie Skundų pateiktų dokumentų nustatyta:

4.1. Savivaldybės 2017-03-17 rašte Nr. ARB-561, adresuotame Pareiškėjui, nurodoma:

„[...] Pareiškėjas atitinka viešojo asmens sąvoką, t. y. [duomenys neskelbiami], administravo viešųjų paslaugų teikimą. [...]. Skunde nurodytu atveju viešai visuomenės informavimo priemonėje paskelbta valstybės tarnautojo nuomonė [duomenys neskelbiami]. Pažymėtina, kad pateikta valstybės tarnautojo nuomonė nėra susijusi su Pareiškėjo asmeniniu ar jo šeimos gyvenimu, gyvenamąja aplinka ar kitais duomenimis [...]. Skunde nurodytu atveju valstybės tarnautojas viešai išsakė asmeninę nuomonę dėl Pareiškėjo ([...]) veiksmų. [...]. Įvertinus skunde nurodytus valstybės tarnautojo pasisakymus, nenustatyta, kad valstybės tarnautojas galimai apšmeižė, įžeidė ar kitokiu būdu pažemino Pareiškėjo asmenines savybes, [...].“

4.2. Savivaldybės meras 2017-04-10 rašte Nr. ARB-773, adresuotame Pareiškėjui, nurodė:

„Administracijos rašte [2017-03-17 Nr. ARB-560] visos nurodytos aplinkybės buvo analizuojamos ir vertinamos objektyviai, siekiant pateikti tikslingą ir išsamų atsakymą. Rašte atsakymai ir išvados pateikti vadovaujantis teisės aktais, kurie reglamentuoja nurodytas aplinkybes. [...]. [...] A, [duomenys neskelbiami], viešai išsakė visuomenės informavimo priemonėms nuomonę apie Pareiškėjo ([...]) veiksmus. [...].“

TYRIMAS IR IŠVADOS

5. Seimo kontrolierius, siekdamas išsiaiškinti Pareiškėjo nurodytas aplinkybes, kreipėsi į Savivaldybės merą, Savivaldybės administracijos direktorių, Valstybinę duomenų apsaugos inspekciją (toliau vadinama – Inspekcija), prašydamas pateikti paaiškinimus dėl Skundų teiginių bei atsakyti į Seimo kontrolieriaus klausimus.

Tyrimui reikšmingos faktinės aplinkybės

6. *Savivaldybės meras* Seimo kontrolierių informavo, pateikė dokumentus bei paaiškinimus iš kurių nustatyta:

6.1. „Pareiškėjo 2017-03-22 skundas „Dėl galimo teisių pažeidimo“ (gautas 2017-03-27, gavimo žyma Nr. ARS-J-190) [2017-03-22 skundas-1], kuriuo Pareiškėjas nesutinka su Savivaldybės administracijos 2017-03-17 raštu Nr. ARB-561 [...], nukreiptas vykdyti Savivaldybės administracijos Juridinio ir personalo skyriaus vyr. specialistei S. Vyčaitėi – užduotis „Paruoškite atsakymą. 2017-03-22 skundas buvo tiriamas iš esmės.“;

6.2. „Pirma, išnagrinėtas argumentas dėl Savivaldybės administracijos 2017-03-17 rašte Nr. ARB-561 [...] nenurodytos apskundimo tvarkos (Lietuvos Respublikos viešojo administravimo įstatymo 8 straipsnis). Įvertinus Viešojo administravimo įstatymo nuostatas, reikalavimus keliamus individualiems administraciniais aktais, nustatyta, kad Savivaldybės administracijos 2017-03-17 raštas Nr. ARB-561 [...] neatitinka individualaus administracinio akto reikalavimų, nesukelia administracinių teisinių santykių atsiradimo, pasikeitimo ar pasibaigimo, nenustato ar nesuteikia Pareiškėjui konkrečių teisių ar pareigų, t. y. laikytinas informacinio pobūdžio raštu.

Antra, išnagrinėtas argumentas dėl formalaus atsakymo į Pareiškėjo 2017-02-23 skundą [...], neatlikto visapusiško ir išsamaus tyrimo. Vadovaujantis Lietuvos Respublikos valstybės tarnybos įstatymu, Valstybės tarnautojų veiklos etikos taisyklėmis, įvertinta ir nustatyta, kad visos 2017-02-23 skunde nurodytos aplinkybės iširtos ir įvertintos, padarytos teisės aktais pagrįstos išvados – valstybės tarnautojo nuomonė išreikšta, nepažeidžiant Valstybės tarnybos įstatymo, Valstybės tarnautojų veiklos etikos taisyklių reikalavimų į Pareiškėjo 2017-03-22 skundą-1 [...] atsakytu Savivaldybės mero 2017-04-10 raštu Nr. ARB-773 [...].“

6.3. „Pareiškėjo 2017-03-22 skundas (gautas 2017-03-27, gavimo žyma Nr. ARS-J-191) [2017-03-22 skundas-2], kuriuo Pareiškėjas nesutinka su Savivaldybės administracijos 2017-03-17 raštu Nr. ARB-560 „Dėl galimų teisių pažeidimo tvarkant asmens duomenis“, nukreiptas vykdyti Savivaldybės administracijos Juridinio ir personalo skyriaus vyr. specialistei V. Švedavičiūtei – užduotis „Paruoškite atsakymą“. 2017-03-22 skundas buvo tiriamas iš esmės.“;

6.4. „Pirma, išnagrinėtas argumentas dėl Savivaldybės administracijos 2017-03-17 rašte Nr. ARB-560 [...] nurodytos apskundimo tvarkos. Individualus administracinis aktas – vienkartinis teisės taikymo aktas, skirtas konkrečiam asmeniui ar nurodytai asmenų grupei (Viešojo administravimo įstatymo 2 straipsnio 9 punktą). Viešojo administravimo įstatymo 8 straipsnis nustato individualaus administracinio akto bendruosius reikalavimus. Vadovaujantis Viešojo administravimo įstatymu, įvertintas 2017-03-17 rašto Nr. ARB-560 [...] turinys, nustatyta, kad tai nėra individualus administracinis aktas, o informacinio pobūdžio raštas – jame nėra Savivaldybės administracijos įpareigojimų, dėl kurių Pareiškėjui kiltų teisinės pasekmės. Dėl šios priežasties nagrinėjamu atveju Viešojo administravimo įstatymo 8 straipsnio 2 dalies reikalavimas netaikytinas.

Antra, išnagrinėtas argumentas dėl formalaus atsakymo į Pareiškėjo 2017-03-09 skundą [...], neatlikto visapusiško ir išsamaus tyrimo. Nagrinėjamu atveju buvo vertinami Pareiškėjo argumentai ir aplinkybės, nurodyti 2017-03-09 skunde ir 2017-03-22 skunde. Nustatyta, kad abiejuose skunduose pateikti argumentai ir nurodytos aplinkybės tapačios. Nurodytos aplinkybės ir argumentai iš esmės ištirti ir dėl jų pasisakyta Savivaldybės administracijos 2017-03-17 rašte Nr. ARB-560 [...]. Nustatyta, kad atliktas tyrimas ir visų aplinkybių juridinis vertinimas, rezultatai pateikti Savivaldybės administracijos 2017-03-17 rašte Nr. ARB-560 [...]. Naujų aplinkybių ir argumentų, kurie nebuvo įvertinti, kurių juridinis vertinimas nebuvo pateiktas 2017-03-17 rašte Nr. ARB-560 [...], išnagrinėjus 2017-03-09 skundą, nenustatyta. Į Pareiškėjo 2017-03-22 skundą [...] atsakyta Savivaldybės mero 2017-04-11 raštu Nr. ARB-781 [...].“

6.5. [duomenys neskelbiami] nebuvo pavesta teikti nuomonės ar kitos informacijos apie Pareiškėją visuomenės informavimo priemonėms. Savivaldybės iniciatyva informacija apie Pareiškėją visuomenės informavimo priemonėse viešinama nebuvo. Atsižvelgiant į šias aplinkybes, padaryta išvada, kad A išsakė savo nuomonę apie Pareiškėjo veiksmus (Savivaldybės administracijos 2017-04-10 raštas Nr. ARB-773). Išvada padaryta įvertinus visumą aplinkybių: valstybės tarnautojui ([...]) keliamus reikalavimus (Valstybės tarnybos įstatymas, Valstybės tarnautojų veiklos etikos taisyklės), teisę turėti įsitikinimus (nuomonę) ir juos reikšti (Lietuvos Respublikos Konstitucija), reikalavimus reiškiamos nuomonės turiniui ir reiškimo būdai.“

6.6. „Įvertinus A nuomonę (turinį, būdą) nustatyta, kad ji išreikšta tinkamai. Aplinkybių, kurių juridinis vertinimas nebuvo pateiktas Savivaldybės administracijos 2017-03-17 rašte Nr. ARB-561 [...], nenustatyta. 2017-03-22 skunde naujų aplinkybių, nurodytų pirminiame skunde ir dėl to neįvertintų, nenustatyta.“

6.7. „Valstybės tarnautojas turi teisę reikšti savo nuomonę (vertinimą) (Lietuvos Respublikos Konstitucijos 25 str.). Atsižvelgiant į tai, kad nuomonė išreikšta [duomenys neskelbiami], įvertinus išreikštos nuomonės turinį ir jos reiškimo būdą, padarytos žalos Savivaldybės reputacijai dėl A išsakytos nuomonės nenustatyta.“

6.8. „Savivaldybės oficialią poziciją nurodo ne valstybės tarnautojo išsakyta nuomonė visuomenės informavimo priemonėse, o Savivaldybės institucijų priimti teisės aktai – Savivaldybės mero [...] potvarkis Nr. [...] [...], Savivaldybės tarybos [...] sprendimas Nr. [...] [duomenys neskelbiami]. Šie teisės aktai priimti įvertinus visumą reikšmingų aplinkybių (atlikus galimai padaryto darbo drausmės pažeidimo tyrimą, surinkus įrodymus, Pareiškėjo paaiškinimus), vadovaujantis teisės aktų nuostatomis ([duomenys neskelbiami]).

7. Savivaldybė Seimo kontrolierių informavo, pateikė dokumentus bei paaiškinimus iš kurių nustatyta:

7.1. „Savivaldybėje 2017-02-27 gautas Pareiškėjo 2017-02-23 skundas „Dėl [...]“ (gavimo žyma Nr. ARS-J-108) [2017-02-23 skundas-3]. [...];

Vadovaujantis Administracijos dokumentų valdymo tvarkos aprašo, patvirtinto Administracijos direktoriaus 2013-07-03 įsakymu Nr. DV-452 „Dėl Pasvalio rajono savivaldybės administracijos dokumentų valdymo tvarkos aprašo patvirtinimo“ (su visais aktualiais pakeitimais) [...] (toliau vadinama – Administracijos dokumentų valdymo tvarkos aprašas), 45 punktu, 2017-02-23 skundas-3 2017-02-27 užregistruotas ir pateiktas Administracijos direktoriui rezoliucijai užrašyti. Administracijos direktoriaus suformuluota užduotis – „Išsiaiškinti ir parengti atsakymą“, per Dokumentų valdymo sistemą (DVS), kuria naudojantis valdomi dokumentai Administracijoje, 2017-02-23 skundas nukreiptas vykdyti Administracijos Juridinio ir personalo skyriaus vyr. specialistei V. Švedavičiūtei.

Vadovaudamasis Taisyklių 4 punktu, sprendimą pradėti tirti valstybės tarnautojo galimai padarytą tarnybinį nusižengimą priima valstybės tarnautoją į pareigas priėmęs asmuo – šiuo atveju, Administracijos direktorius. Sprendimas pradėti tarnybinio nusižengimo tyrimą Taisyklių 4 punkte nustatyta tvarka ir terminais priimtas nebuvo.

Vadovaujantis Lietuvos Respublikos viešojo administravimo įstatymo 22 straipsniu [...], administracinę procedūrą pradeda viešojo administravimo subjekto vadovas (šiuo atveju Administracijos direktorius) arba jo įgaliotas pareigūnas ar valstybės tarnautojas rašytiniu pavedimu (įsakymu, potvarkiu, rezoliucija) per 3 darbo dienas nuo skundo gavimo dienos. Sprendimas pradėti administracinę procedūrą, pavedimas pareigūnui ar valstybės tarnautojui pradėti administracinę procedūrą Viešojo administravimo įstatyme nustatyta tvarka ir terminais priimtas nebuvo.“

7.2. „Į Pareiškėjo 2017-02-23 skundą-3 atsakytą Administracijos 2017-03-17 raštu Nr. ARB-561 [...]. Pareiškėjas, nesutikdamas su Administracijos 2017-03-17 raštu Nr. ARB-561 Savivaldybės merui pateikė [...] skundą „Dėl galimo teisių pažeidimo [...]. Pareiškėjo argumentai, kad 2017-02-23 skundą ir 2017-03-22 skundą „Dėl galimo teisių pažeidimo“ nagrinėjo tas pats valstybės tarnautojas (V. Švedavičiūtė) yra klaidingi, todėl atmetini.

7.3. „Administracijoje 2017-03-10 gautas Pareiškėjo 2017-03-09 skundas (gavimo žyma Nr. ARS-J-14I) [2017-03-09 skundas].

Vadovaujantis Administracijos dokumentų valdymo tvarkos aprašo 45 punktu, 2017-03-09 [...] pateiktas Administracijos direktoriui rezoliucijai užrašyti. Administracijos direktoriaus suformuluota užduotis – „Išsiaiškinti, pateikti pasiūlymus ir parengti atsakymą“, per DVS, kuria naudojantis valdomi dokumentai Administracijoje, 2017-03-09 skundas nukreiptas vykdyti Administracijos Juridinio ir personalo skyriaus vedėjai J. Karčiauskienei. Vadovaujantis Administracijos dokumentų valdymo tvarkos aprašo 45 punktu, Administracijos Juridinio ir personalo skyriaus vedėja J. Karčiauskienė jį nukreipė vykdyti Administracijos Juridinio ir personalo skyriaus vyr. specialistei Š. Vyčaitėi (užduotis – „Pagal Direktoriaus rezoliuciją“).

Administracijos 2017-03-17 raštu Nr. ARB-560 [...] pateiktas atsakymas [...]. Rengėja – Š. Vyčaitė.

Pareiškėjas, nesutikdamas su Administracijos 2017-03-17 raštu [...] Savivaldybės merui pateikė 2017-03-22 skundą „Dėl galimų teisių pažeidimo“, kuris Savivaldybės tarybos ir mero sekretoriato gautas ir užregistruotas 2017-03-27 [...], per DVS Savivaldybės mero pavaduotojo, pavaduojančio Savivaldybės merą, nukreiptas vykdyti Administracijos Juridinio ir personalo skyriaus vyr. specialistei V. Švedavičiūtei, suformuluota užduotis „Paruoškite atsakymą“.

Pareiškėjo 2017-03-22 skundą-2 nagrinėjo ir Savivaldybės mero 2017-04-11 raštą Nr. ARB-781 „Dėl galimų teisių pažeidimo“ rengė Administracijos Juridinio ir personalo skyriaus vyr. specialistė V. Švedavičiūtė.“

7.4. „Pareiškėjo Skundai buvo tiriami iš esmės. [...] Įvertinus visumą faktinių aplinkybių, vadovaujantis galiojančiu teisiniu reglamentavimu, atsižvelgiant į teismų praktiką, nustatyta, kad Pareiškėjas, [duomenys neskelbiami], administruodamas viešųjų paslaugų teikimą, atitinka viešo asmens sampratą, t. y. tokio asmens veiklai pagrįstai yra keliami griežtesni reikalavimai, egzistuoja viešasis interesas, kad tokio asmens veikla būtų išimtinai teisėta, pagrįsta, atitiktų teisės aktų reikalavimus. Tyrimo metu taip pat nustatyta, kad nuomonė buvo išsakyta ne apie Pareiškėjo (privatų) asmenį, bet apie Pareiškėjo, kaip [duomenys neskelbiami], darbinę veiklą. Pažymėtina,

kad [duomenys neskelbiami] darbinė veikla nepatenka į privataus gyvenimo sritį, neapima asmeninio, šeimos gyvenimo, gyvenamosios aplinkos, kitų duomenų, kurie gali būti naudojami tik asmeniui sutikus.

Neginčijama, kad A, [...], privalo laikytis Valstybės tarnybos įstatymo, Valstybės tarnautojų veiklos etikos taisyklių reikalavimų, tame tarpe gerbti žmogų ir valstybę, būti tolerantiškas, pagarbiai elgtis ir pan.. t. y. reikšdamas įsitikinimus, nuomonę, negali pažeisti minėtų reikalavimų, žmogaus teisių ir teisėtų interesų. Nurodyti reikalavimai nepaneigia paties valstybės tarnautojo teisės turėti įsitikinimus ir juos reikšti.

Pažymėtina, kad formuojama teismų praktika pripažįsta valstybės tarnautojo teisę turėti įsitikinimus ir juos reikšti, tačiau šiuo atveju, atsižvelgiant į valstybės tarnautojo statusą, jam keliamus griežtesnius reikalavimus, būtina įvertinti ne tik išreikštos nuomonės turinį, bet ir reiškimo būdą. Administracija vertino A išsakytos nuomonės turinį, reiškimo būdą ir nustatė, kad išsakyta nuomonė atitiko kultūringo elgesio bei visuomenėje priimtų moralės normų reikalavimus, nenustatyta kanceliarinei kalbai nebūdingų, šmeižiančių ar įžeidžiančių elementų.

A nebuvo pavesta teikti informaciją, duomenis visuomenės informavimo priemonėms. Nustatyta, kad valstybės tarnautojas išsakė savo asmeninę nuomonę (vertinimą). [duomenys neskelbiami].“

7.5. „[...] visuomenės informavimo priemonėms išsakyta valstybės tarnautojo nuomonė apie Pareiškėją išimtinai apima [duomenys neskelbiami] (darbo vietoje, darbo metu, vykdant darbo funkcijas) įvykusį įvykį, pateikiamas subjektyvus Pareiškėjo veiksmų vertinimas.“

7.6. „Administracija tyrė visas Pareiškėjo nurodytas aplinkybes, o būtent: kada, kokia medžiaga paviėšinta Savivaldybės internete svetainėje www.pasvalys.lt, kokie asmens duomenys nurodyti paviėšintoje medžiagoje, koku teisiniu pagrindu medžiaga paviėšinta.

Atliekant tyrimą, Administracija vadovavosi aktualių teismų reglamentavimu: Civiliniu kodeksu, Lietuvos Respublikos vietos savivaldos įstatymu, Lietuvos Respublikos biudžetinių įstaigų įstatymu, Lietuvos Respublikos valstybės informacinių išteklių valdymo įstatymu, Bendrųjų reikalavimų valstybės ir savivaldybių institucijų ir įstaigų internete svetainėms aprašu, [...] (su visais aktualiais pakeitimais), Savivaldybės tarybos veiklos reglamentu, patvirtintu Savivaldybės tarybos 2009-05-13 sprendimu Nr. T1-86 [...] (Savivaldybės tarybos 2015-08-27 sprendimo N. T1-93 redakcija) (su visais aktualiais pakeitimais) (toliau vadinama – Reglamentas).“

7.7. „A pagal pareigybės aprašymą nepriskirta funkcija teikti informaciją žiniasklaidai apie Savivaldybės ir Savivaldybės įstaigų (jos vadovų) veiklą. Nagrinėjamu atveju A nebuvo pavesta teikti informaciją žiniasklaidai. A, visuomenės informavimo priemonių atstovams tiesiogiai su juo susisiekus, pateikė savo asmeninę nuomonę. Pažymėtina, kad A privalo išmanyti teisės aktų reikalavimus, jų laikytis, t. y. teikdamas savo nuomonę visuomenės informavimo priemonėse nepažeisti Valstybės tarnybos įstatymo, Valstybės tarnautojų veiklos etikos taisyklių reikalavimų. Administracija pažymi, kad nustačius, jog valstybės tarnautojo elgesys, šiuo atveju visuomenės informavimo priemonėms teikiama informacija, nuomonė, pažeistų nurodytų teisės aktų reikalavimus, būtų sprendžiamas klausimas dėl valstybės tarnautojo tarnybinės atsakomybės.

Administracijos Bendrojo skyriaus ryšių su visuomene specialistas yra atsakingas už informacijos teikimą žiniasklaidai. Pakartotinai pažymime, kad savo iniciatyva Administracija jokios informacijos neskelbė ir neteikė visuomenės informavimo priemonėms. Žiniasklaidos atstovai tiesiogiai kreipėsi į A.“

7.8. „Atsižvelgiant į tai, kad Administracija neteikė informacijos apie Pareiškėjo asmenį visuomenės informavimo priemonėms, nepavedė jos teikti savo darbuotojams, taip pat į tai, kad žiniasklaidos atstovai tiesiogiai, nesuderinę su Administracijos direktoriumi, susisiekė su A, iš žodinių A paaiškinimų, nustatyta, kad A pateikė savo, [...], subjektyvią nuomonę [duomenys neskelbiami]. Šie A veiksmai buvo vertinami, gavus ir tiriant Pareiškėjo 2017-02-23 skundą, įvertinus A veiksmus, nustatyta, kad nuomonės turinys ir jos reiškimo būdas **nepažeidė** Pareiškėjo teisių ir teisėtų interesų, **nenustatyta**, kad A veiksmai (išsakyta nuomonė, vertinimas) pažeidė Valstybės tarnybos įstatymo reikalavimus, valstybės tarnautojų veiklos etikos principus.“

7.9. „Pareiškėjas, dėl Savivaldybės interneto svetainėje paskelbto Savivaldybės tarybos sprendimo projekto [duomenys neskelbiami] ir prie jo pridėtos medžiagos, pateikė skundą Inspekcijai.

Inspekcija, atlikusi tyrimą ir įvertinusi teisės aktų reikalavimus, nustatė, kad Pareiškėjo asmens duomenys (vardas, pavardė) yra vieši, tačiau karu su sprendimo projektu pateikta informacija apie asmeniui taikytas drausmines nuobaudas laikytina asmens duomenimis, kurių apsaugai taikomos Lietuvos Respublikos asmens duomenų teisinės apsaugos įstatymo nuostatos. Pareiškėjui, nedavus sutikimo viešai skelbti jo asmens duomenis (informaciją apie skirtą drausminę nuobaudą), informacija (šia apimtimi) Savivaldybės internete svetainėje buvo paskelbta neteisėtai. Atsižvelgiant į tai, Inspekcija nurodė Administracijai užtikrinti, kad Pareiškėjo asmens duomenų (informacijos apie drausminę nuobaudą) skelbimas būtų nutrauktas. Nurodymas įvykdytas.“

7.10. „Vykdant Administracijos direktoriaus pavedimus, išnagrinėjus Pareiškėjo pateiktus skundus, parengti ir pateikti motyvuoti atsakymai, kuriose pasisakyta dėl visų Pareiškėjo nurodytų aplinkybių. Parengti Administracijos raštai (atsakymai) yra informacinio pobūdžio, Pareiškėjui nesukelia teisinių pasekmių, nelaikyti individualiais administraciniais aktais. Dėl šių priežasčių Viešojo administravimo įstatymo 8 straipsnio 2 dalies nuostata (dėl apskundimo tvarkos) netaikoma.

Atsižvelgiant į tai, kad nebuvo priimtas sprendimas dėl administracinės procedūros pradžios, Viešojo administravimo įstatymo 34 straipsnio nuostatos netaikomos.“

7.11. „Atsižvelgiant į tai, kad Administracija neatsisakė nagrinėti Pareiškėjo skundų, priešingai: juose nurodytas aplinkybes tyrė ir vertino iš esmės, Asmenų prašymų nagrinėjimo ir jų aptarnavimo viešojo administravimo institucijose, įstaigose ir kituose viešojo administravimo subjektuose taisyklių, [...] (Lietuvos Respublikos Vyriausybės 2015 m. rugpjūčio 26 d. nutarimo Nr. 913 redakcija), 50 punkto ir Administracijos dokumentų valdymo tvarkos aprašo 71 punkto reikalavimai netaikomi.“

7.12. „A, [...], nebuvo įgaliotas teikti ir neteikė informacijos visuomenės informavimo priemonėms, [...] funkcijas atliko tinkamai. Pažymėtina, kad Lietuvos Respublikos darbo kodeksas nenumato pareigos sudaryti komisiją galimai padarytam darbo drausmės pažeidimui tirti. Komisija buvo sudaryta, siekiant objektyviai ir visapusiškai įvertinti ir iširti [duomenys neskelbiami] aplinkybes. [duomenys neskelbiami] A nuomonės visuomenės informavimo priemonėms neteikė, su žiniasklaidos atstovais nebendravo. Atsižvelgiant į tai, kas išdėstyta, tarnybinė atsakomybė taikyta nebuvo.“

7.13. „Vykdant Inspekcijos nurodymą, dalis prie sprendimo pridėtos medžiagos (informacija apie Pareiškėjui taikytas drausmines nuobaudas) pašalinta iš Savivaldybės internete tinklapio. [...] už informacijos (nagrinėjama apimtimi) paskelbimą Savivaldybės interneto svetainėje atsako Administracijos Bendrasis skyrius. Nepriėmus sprendimo pradėti ir atlikti galimai padarytų tarnybinio nusižengimo ir (ar) darbo drausmės pažeidimo tyrimus, poveikio priemonės atsakingiems asmenims nebuvo taikytos.“

7.14. Pagal Savivaldybės Bendrojo skyriaus ryšių su visuomene specialisto pareigybinės instrukcijos 3 punktą „Specialistas vykdo šias funkcijas: 3.1. visuomenės informavimo priemonėms ar visuomenei teikia oficialią informaciją (išskyrus atvejus, kai informacija pagal teisės aktus neteiktina) tik suderinęs su Savivaldybės meru ar Administracijos direktoriumi; 3.2. operatyviai ir objektyviai informuoja visuomenę apie Savivaldybės institucijų, Savivaldybės administracijos veiklą, platina pranešimus, rengia jų komentarus, [...]“;

8. *Inspekcija* Seimo kontrolierių informavo, pateikė dokumentus bei paaiškinimus iš kurių nustatyta:

8.1. Inspekcija 2017-05-16 sprendimu Nr. 3R-219 pripažino, kad „Pareiškėjo asmens duomenys (informacija apie jam paskirtą drausminę nuobaudą) Savivaldybės interneto tinklapyje [...] buvo paskelbti ir iki šiol skelbiami neteisėtai, tuo pažeidžiant ADTAĮ 3 straipsnio 1 dalies 2 punktą.“ Inspekcija 2017-06-07 raštu Savivaldybei pateikė nurodymą.“

8.2. Inspekcija, Seimo kontrolieriaus prašymu, atlieka tyrimą dėl galimo Pareiškėjo asmens duomenų pažeidimo teikiant jo asmens duomenis žiniasklaidos atstovams.

Tyrimui reikšmingos teisės aktų nuostatos

9. Lietuvos Respublikos įstatymai ir kiti teisės aktai

9.1. *Konstitucijos 22 straipsnis* skelbia: „Žmogaus privatus gyvenimas neliečiamas. [...] Informacija apie privatų asmens gyvenimą gali būti renkama tik motyvuotu teismo sprendimu ir tik pagal įstatymą.“

9.2. *Vietos savivaldos įstatyme* reglamentuojama:

9.2.1. *4 straipsnis* – „Pagrindiniai principai, kuriais grindžiama vietos savivalda, yra: [...] 10) veiklos skaidrumo. Savivaldybės institucijų ir kitų savivaldybės viešojo administravimo subjektų veikla turi būti aiški ir suprantama savivaldybės gyventojams, kurie tuo domisi, jiems sudaromos sąlygos gauti paaiškinimus, kas ir kodėl daroma; [...] 13) žmogaus teisių ir laisvių užtikrinimo ir gerbimo. Savivaldybės institucijų ar valstybės tarnautojų priimami sprendimai turi nepažeisti žmogaus orumo, jo teisių ir laisvių, lygių galimybių; [...] 15) viešumo. Savivaldybė savo interneto svetainėje teikia ir nuolat atnaujina šio įstatymo numatytą informaciją, taip pat informaciją apie savivaldybės kontroliuojamas įmones, jų vadovus, valdybų narius, pateikia šių įmonių veiklos rezultatų ir finansines ataskaitas bei kitą aktualią informaciją, taip pat informaciją apie savivaldybės gaunamą paramą (paramos teikėją (teikėjus), paramos sumas, paramos tikslą, paramos laikotarpį ir pan.), savivaldybės skiriamas pinigines lėšas nevyriausybinių organizacijų ir viešųjų įstaigų projektams finansuoti bei projektų finansavimo ir atrankos kriterijus, kvietimus organizacijoms teikti paraiškas paramai gauti ir kitą informaciją, susijusią su savivaldybės veikla.“

9.2.2. *29 straipsnis* – „1. Savivaldybės vykdomoji institucija (vykdomosios institucijos) – savivaldybės administracijos direktorius, savivaldybės administracijos direktoriaus pavaduotojas (pavaduotojai) (jeigu ši (šios) pareigybė (pareigybės) steigiama (steigiamos) ir jeigu šiai (šioms) pareigybei (pareigybėms) suteikiami vykdomosios institucijos įgaliojimai), turintys viešojo administravimo teises ir pareigas. Savivaldybės administracijos direktorius pavaldus savivaldybės tarybai, atskaitingas savivaldybės tarybai ir merui. 2. Savivaldybės administracijos direktorius vadovauja savivaldybės administracijai. Jis yra įstaigos vadovas. Savivaldybės administracijos direktoriaus skyrimo ir atleidimo tvarka nustatyta šiame ir Valstybės tarnybos įstatymuose. [...] 8. Savivaldybės administracijos direktorius: 1) tiesiogiai ir asmeniškai atsako už įstatymų, Vyriausybės ir savivaldybės tarybos sprendimų įgyvendinimą savivaldybės teritorijoje jo kompetencijai priskirtais klausimais; [...] 3) organizuoja savivaldybės administracijos darbą, tvirtina savivaldybės administracijos struktūrinių padalinių ir savivaldybės administracijos filialų – seniūnijų veiklos nuostatus, tvirtina savivaldybės administracijos, seniūnijų metinius veiklos planus ir kitus strateginio planavimo dokumentų įgyvendinimą detalizuojančius dokumentus ir kontroliuoja jų įgyvendinimą, atsako už vidaus administravimą savivaldybės administracijoje; [...]“

9.3. *Asmens duomenų teisinės apsaugos įstatyme* reglamentuojama:

9.3.1. *2 straipsnis* – „1. *Asmens duomenys* – bet kuri informacija, susijusi su fiziniu asmeniu – duomenų subjektu, kurio tapatybė yra žinoma arba gali būti tiesiogiai ar netiesiogiai nustatyta pasinaudojant tokiais duomenimis kaip asmens kodas, vienas arba keli asmeniui būdingi fizinio, fiziologinio, psichologinio, ekonominio, kultūrinio ar socialinio pobūdžio požymiai. 2. *Duomenų gavėjas* – juridinis ar fizinis asmuo, kuriam teikiami asmens duomenys. Šio įstatymo vykdymo priežiūros institucijos, nurodytos 8 ir 36 straipsniuose, kitos valstybės ir savivaldybių institucijos ir įstaigos nėra duomenų gavėjai, kai šios institucijos ir įstaigos pagal konkretų paklausimą gauna asmens duomenis įstatymų nustatytoms kontrolės funkcijoms atlikti. [...] 4. *Duomenų tvarkymas* – bet kuris su asmens duomenimis atliekamas veiksmas: rinkimas, užrašymas, kaupimas, saugojimas, klasifikavimas, grupavimas, jungimas, keitimas (papildymas ar taisymas), teikimas, paskelbimas, naudojimas, loginės ir (arba) aritmetinės operacijos, paieška, skleidimas, naikinimas ar kitoks veiksmas arba veiksmų rinkinys. [...] 6. *Duomenų tvarkytojas* – juridinis ar

fizinis (kuris nėra duomenų valdytojo darbuotojas) asmuo, duomenų valdytojo įgaliotas tvarkyti asmens duomenis. Duomenų tvarkytojas ir (arba) jo skyrimo tvarka gali būti nustatyti įstatymuose ar kituose teisės aktuose.“

9.3.2. 5 *straipsnis* – „1. Asmens duomenys gali būti tvarkomi, jeigu: 1) duomenų subjektas duoda sutikimą; 2) sudaroma arba vykdoma sutartis, kai viena iš šalių yra duomenų subjektas; 3) pagal įstatymus duomenų valdytojas yra įpareigotas tvarkyti asmens duomenis; [...] 5) įgyvendinami oficialūs įgaliojimai, įstatymais ir kitais teisės aktais suteikti valstybės bei savivaldybių institucijoms, įstaigoms ir įmonėms arba trečiajam asmeniui, kuriam teikiami asmens duomenys.“

9.3.3. 40 *straipsnis* – „Valstybinė duomenų apsaugos inspekcija: 1) tvarko Asmens duomenų valdytojų valstybės registrą, viešai skelbia jo duomenis ir prižiūri duomenų valdytojų veiklą, susijusią su asmens duomenų tvarkymu; 2) nagrinėja asmenų prašymus Viešojo administravimo įstatymo nustatyta tvarka; [...] 4) Valstybinės duomenų apsaugos inspekcijos direktoriaus nustatyta tvarka tikrina asmens duomenų tvarkymo teisėtumą ir priima sprendimus dėl asmens duomenų tvarkymo pažeidimų.“

9.4. *Viešojo administravimo įstatyme* (toliau vadinama – VAI) reglamentuojama:

9.4.1. 2 *straipsnis* – „15. **Skundas** – asmens rašytinis kreipimasis į viešojo administravimo subjektą, kuriame nurodoma, kad yra pažeistos jo teisės ar teisėti interesai, ir prašoma juos apginti.“

9.4.2. 19 *straipsnis* – „1. Administracinė procedūra – pagal šį įstatymą viešojo administravimo subjekto atliekami privalomi veiksmai nagrinėjant skundą apie viešojo administravimo subjekto veiksmis, neveikimu ar administraciniais sprendimais galimai padarytą asmens, nurodyto skunde, teisių ir teisėtų interesų pažeidimą ir priimant dėl to administracinės procedūros sprendimą. 2. Administracinės procedūros dalyviai: asmuo, dėl kurio yra pradėta administracinė procedūra, ir viešojo administravimo subjektas, kuris dėl gauto skundo pradėjo administracinę procedūrą.“

9.4.3. 25 *straipsnis* – „1. Pareigūnas, valstybės tarnautojas ar darbuotojas nusišalina pats arba turi būti nušalintas nuo dalyvavimo administracinėje procedūroje, jeigu: 1) pareigūnas, valstybės tarnautojas ar darbuotojas yra asmens, dėl kurio pradėta administracinė procedūra, artimasis giminaitis (kaip tai apibrėžta *Civiliniame kodekse*), svainis ar sugyventinis, įstatymų nustatyta tvarka įregistravęs partnerystę; 2) tarp pareigūno, valstybės tarnautojo ar darbuotojo ir asmens, dėl kurio pradėta administracinė procedūra, yra pavaldumo santykiai; 3) pareigūno, valstybės tarnautojo ar darbuotojo nešališkumu pagrįstai abejojama dėl kokių nors kitų priežasčių, galinčių sukelti viešųjų ir privačių interesų konfliktą. 2. Sprendimą dėl pareigūno, valstybės tarnautojo ar darbuotojo nušalinimo nuo dalyvavimo administracinėje procedūroje priima viešojo administravimo subjekto vadovas. Sprendimą dėl viešojo administravimo subjekto vadovo nusišalinimo nuo dalyvavimo administracinėje procedūroje priima jis pats arba jį į pareigas paskyręs viešojo administravimo subjekto vadovas, arba kolegialaus viešojo administravimo subjekto vadovas.“

9.4.4. 34 *straipsnis* – „1. Administracinė procedūra baigiama administracinės procedūros sprendimo priėmimu. Asmeniui, dėl kurio pradėta administracinė procedūra, ne vėliau kaip per 3 darbo dienas raštu pranešama apie priimtą administracinės procedūros sprendimą ir nurodomos faktinės aplinkybės, nustatytos skundo nagrinėjimo metu, teisės aktai, kuriais vadovaujantis priimtas administracinės procedūros sprendimas, ir sprendimo apskundimo tvarka.“

9.5. *Administracinių bylų teisenos įstatyme* reglamentuojama:

9.5.1. 5 *straipsnis* – „1. Kiekvienas suinteresuotas subjektas turi teisę įstatymų nustatyta tvarka kreiptis į teismą, kad būtų apginta pažeista ar ginčijama jo teisė arba įstatymų saugomas interesas.“

9.5.2. 17 *straipsnis* – „Administraciniai teismai sprendžia bylas dėl: 1) valstybinio administravimo subjektų priimtų teisės aktų ir veiksmų teisėtumo, taip pat šių subjektų atsisakymo atlikti jų kompetencijai priskirtus veiksmus teisėtumo ir pagrįstumo [...]“

9.6. *Civiliniame kodekse* nustatyta:

9.6.1. 1.114 *straipsnio 1 dalis* – „1. Civilinė teisė saugo asmenines neturtines teises ir

vertybes, t. y. [...] garbę, orumą, žmogaus privatų gyvenimą [...], dalykinę reputaciją, juridinio asmens pavadinimą, prekių (paslaugų) ženklus ir kitas vertybes, su kuriomis įstatymai sieja tam tikrų teisinių pasekmių atsiradimą.“

9.6.2. *1.136 straipsnio 2 dalis* – „[...] civilinės teisės ir pareigos atsiranda: [...] 5) dėl žalos padarymo [...].“

9.6.3. *1.138 straipsnis* – „Civilines teises įstatymų nustatyta tvarka gina teismas, [...].“

9.6.4. *2.23 straipsnis* – „1. Fizinio asmens privatus gyvenimas neliečiamas. Informacija apie asmens privatų gyvenimą gali būti skelbiama tik jo sutikimu. [...]. 2. Privataus gyvenimo pažeidimu laikomas neteisėtas įėjimas į asmens gyvenamąsias ir kitokias patalpas, aptvertą privačią teritoriją, neteisėtas asmens stebėjimas, neteisėtas asmens ar jo turto apieškojimas, asmens telefoninių pokalbių, susirašinėjimo ar kitokios korespondencijos bei asmeninių užrašų ir informacijos konfidencialumo pažeidimas, duomenų apie asmens sveikatos būklę paskelbimas pažeidžiant įstatymų nustatytą tvarką bei kitokie neteisėti veiksmai. 3. Draudžiama rinkti informaciją apie privatų asmens gyvenimą pažeidžiant įstatymus. Asmuo turi teisę susipažinti su apie jį surinkta informacija, išskyrus įstatymų nustatytas išimtis. Draudžiama skleisti surinktą informaciją apie asmens privatų gyvenimą, nebent, atsižvelgiant į asmens einamas pareigas ar padėtį visuomenėje, tokios informacijos skleidimas atitinka teisėtą ir pagrįstą visuomenės interesą tokią informaciją žinoti. 4. Privataus asmens gyvenimo duomenų, nors ir atitinkančių tikrovę, paskelbimas, taip pat asmeninio susirašinėjimo paskelbimas pažeidžiant šio straipsnio 1 ir 3 dalyse nustatytą tvarką, taip pat įėjimas į asmens gyvenamąjį būstą be jo sutikimo, išskyrus įstatymų numatytas išimtis, asmens privataus gyvenimo stebėjimas ar informacijos rinkimas apie jį pažeidžiant įstatymą bei kiti neteisėti veiksmai, kuriais pažeidžiama teisė į privatų gyvenimą, yra pagrindas pareikšti ieškinį dėl tokiomis veiksmis padarytos turtinės ir neturtinės žalos atlyginimo. 5. Šio straipsnio 1 ir 3 dalyse numatyti apribojimai, susiję su informacijos apie asmenį skelbimu ir rinkimu, netaikomi, kai tai daroma motyvuotu teismo sprendimu.“

9.6.5. *2.24 straipsnis* – „1. Asmuo turi teisę reikalauti teismo tvarka paneigti paskleistus duomenis, žeminančius jo garbę ir orumą ir neatitinkančius tikrovės, taip pat atlyginti tokių duomenų paskleidimu jam padarytą turtinę ir neturtinę žalą. Po asmens mirties tokią teisę turi jo sutuoktinis, tėvai ir vaikai, jeigu tikrovės neatitinkančių duomenų apie mirusįjį paskleidimas kartu žemina ir jų garbę bei orumą. Preziumuojama, jog paskleisti duomenys neatitinka tikrovės, kol juos paskleidęs asmuo neįrodo priešingai. 2. Jeigu tikrovės neatitinkantys duomenys buvo paskleisti per visuomenės informavimo priemonę (spaudoje, televizijoje, radijuje ir pan.), asmuo, apie kurį šie duomenys buvo paskleisti, turi teisę surašyti paneigimą ir pareikalauti, kad ta visuomenės informavimo priemonė šį paneigimą nemokamai išspausdintų ar kitaip paskelbtų. Visuomenės informavimo priemonė šį paneigimą privalo išspausdinti ar kitaip paskelbti per dvi savaites nuo jo gavimo dienos. Visuomenės informavimo priemonė turi teisę atsisakyti spausdinti ar paskelbti paneigimą tik tuo atveju, jeigu paneigimo turinys prieštarauja gerai moralei. [...]“

9.7. *Vyriausybės 2007-08-22 nutarimu Nr. 875 patvirtintose Asmenų prašymų nagrinėjimo ir jų aptarnavimo viešojo administravimo institucijose, įstaigose ir kituose viešojo administravimo subjektuose taisyklėse (toliau vadinama – Prašymų nagrinėjimo taisyklės) (2015-08-26 nutarimo Nr. 913 redakcija, galiojanti nuo 2015-09-01) nustatyta:*

„4. Taisyklėse vartojamos sąvokos: 4.1. **Asmens prašymo nagrinėjimas** – institucijos veikla, apimanti asmens prašymo priėmimą, įregistravimą, esmės nustatymą ir atsakymo asmeniui parengimą. 4.2. **Atsakymas** – atsižvelgiant į prašymo turinį, žodžiu ar raštu asmeniui teisės aktų nustatyta tvarka suteikiama administracinė paslauga, įteikiama prašomo administracinio akto kopija, nuorašas ar išrašas, išdėstoma institucijos nuomonė apie asmens kritiką, pasiūlymus ar pageidavimus. [...] 8. Asmenų prašymai nagrinėjami pagal institucijos kompetenciją. *Jeigu institucija, kuriai pateiktas prašymas, negaliota spręsti jame išdėstytų klausimų, ji ne vėliau kaip per 5 darbo dienas nuo prašymo užregistravimo institucijoje išsiunčia prašymą Lietuvos Respublikos kompetentingai institucijai, kartu praneša apie tai asmeniui, paaiškina jo prašymo persiuntimo priežastis.* [...] 34. *Asmenų prašymai, išskyrus asmenų prašymus, į kuriuos,*

nepažeidžiant asmens, kuris kreipiasi, kitų asmenų ar institucijos interesų, galima atsakyti tuoj pat, turi būti išnagrinėjami per 20 darbo dienų nuo prašymo užregistravimo institucijoje. 35. Jeigu asmens prašymo nagrinėjimas susijęs su komisijos sudarymu, posėdžio sušaukimu ar kitais atvejais, dėl kurių atsakymo pateikimas asmeniui gali užtrukti ilgiau kaip 20 darbo dienų nuo prašymo ir visų reikiamų dokumentų užregistravimo institucijoje, institucijos vadovas ar jo įgaliotas asmuo turi teisę pratęsti šį terminą dar iki 20 darbo dienų. Pratęsus Taisyklių 34 punkte nustatytą terminą, institucija nedelsdama išsiunčia asmeniui pranešimą raštu ir nurodo prašymo nagrinėjimo pratęsimo priežastis. [...] 47. **Atsakymai parengiami atsižvelgiant į prašymo turinį:** [...] 47.2. į prašymą pateikti institucijos turimą informaciją atsakoma pateikiant prašomą informaciją Lietuvos Respublikos teisės gauti informaciją iš valstybės ar savivaldybių institucijų ir įstaigų įstatymo nustatyta tvarka arba nurodomos atsisakymo tai padaryti priežastys; 47.3. į prašymą priimti administracinį sprendimą – įsakymą, potvarkį ar nustatyta tvarka kitą nustatytos formos dokumentą, kuriame išreikšta institucijos valia, – atsakoma pateikiant atitinkamo priimto dokumento kopiją, išrašą ar nuorašą arba nurodomos atsisakymo tai padaryti priežastys; 47.4. į kreipimąsi, kuriame išdėstoma asmens nuostata tam tikru klausimu, pranešama apie institucijos veiklos pagerėjimą ar trūkumus ir pateikiami pasiūlymai, kaip juos ištaisyti, atkreipiamas dėmesys į tam tikrą padėtį, pranešama apie valstybės tarnautojų piktnaudžiavimą ar neteisėtus veiksmus, nesusijusius su konkrečiu asmens teisėtų interesų ir teisių pažeidimu, ar kitokių asmens kreipimąsi atsakoma laisva forma. [...] 50. Atsakyme, kuriame nurodomos atsisakymo suteikti prašomą administracinę paslaugą, **informaciją**, priimti administracinį sprendimą priežastys, arba institucijos siunčiamame, vadovaujantis Taisyklių 12, 38, 39–42 punktais, pranešime apie asmens prašymo nenagrinėjimo priežastis **nurodoma tiksli atsakymo apskundimo tvarka ir institucijos (-ų), kuriai (-ioms) gali būti paduotas skundas, pavadinimas (-ai) ir adresas (-ai), taip pat terminas (-ai), per kurį (-iuos) gali būti pateiktas skundas.** [...].“

Tyrimui reikšminga teismų praktika

10. Lietuvos vyriausiojo administracinio teismo formuojama praktika

10.1. *Administracinė byla Nr. I-219-142/2017:*

„Kiekviena viešojo administravimo institucija, taip pat ir Administracija, yra saistoma bendrųjų inter alia konstitucinių teisės principų. Konstitucijos 5 straipsnio 3 dalyje įtvirtinta nuostata, kad valdžios įstaigos tarnauja žmonėms. Kaip teisingai nurodo pareiškėjas, ši nuostata pagal Lietuvos Respublikos Konstitucinio Teismo jurisprudenciją reiškia, kad turi būti laikomasi gero administravimo, atsakingo valdymo principų. Asmens teisė į gerą administravimą yra įtvirtinta ir Europos Sąjungos Pagrindinių teisių chartijos (toliau – Chartija) 41 straipsnyje. Be to, Administracijai ir jos priimamiems sprendimams taikomi VAĮ reikalavimai. [...].

[...] skundžiamas sprendimas yra priimtas VAĮ nustatyta tvarka (išnagrinėjus pareiškėjo skundą), šio sprendimo teisėtumo vertinimui aktualios ne tik VAĮ 8 straipsnio nuostatos, bet ir VAĮ nuostatos, reglamentuojančios administracinę procedūrą.

Pagal VAĮ 21 straipsnio 1 dalies 1 punktą, asmens skundas yra pagrindas pradėti administracinę procedūrą. Administracinė procedūra pagal VAĮ 19 straipsnio 1 dalį, tai pagal VAĮ viešojo administravimo subjekto atliekami privalomi veiksmai nagrinėjant asmens skundą apie viešojo administravimo subjekto veiksmais, neveikimu ar administraciniais sprendimais galimai padarytą asmens teisių ir teisėtų interesų pažeidimą ir priimant dėl to administracinės procedūros sprendimą. Ši sprendimą, pagal VAĮ 36 straipsnį, asmuo turi teisę apskusti savo pasirinkimu administracinių ginčų komisijai arba administraciniam teismui.

VAĮ 34 straipsnio 1 dalis nustato, kad administracinės procedūros sprendimu pranešama asmeniui, dėl kurio pradėta administracinė procedūra, aplinkybės, nustatytos skundo nagrinėjimo metu, teisės aktai, kuriais buvo vadovaujama ir sprendimo apskundimo tvarka. Administracija skundžiamame sprendime nenurodė priimto sprendimo apskundimo tvarkos, tačiau darytina išvada, kad skundžiamo sprendimo turinys leido pareiškėjui suprasti atitinkamų santykių esmę ir turinį,

įstatymų nustatyta tvarka efektyviai realizuoti teisę į (galimai) pažeistų teisių ir teisėtų interesų gynybą. Šiuo aspektu ypač reikšminga tai, kad Administracija skundžiamame sprendime išaiškino pareiškėjui jo teisę teismui skusti jam realias teises pasekmes sukelsiantį nuostolių skaičiavimo komisijos sprendimą. Kaip minėta, šia teise (įtvirtinta Lietuvos Respublikos medžioklės įstatymo 18 straipsnio 6 dalyje) pareiškėjas pasinaudojo. Nustatyti procedūriniai pažeidimai ir skundžiamo sprendimo turinio trūkumai nesudaro savarankiško ir pakankamo pagrindo skundžiamą sprendimą pripažinti neteisėtu bei jį panaikinti, t. y. teisėjų kolegijos nepripažįstami esminiais, nes skundžiamo sprendimo pagrindas, jo motyvai pareiškėjui buvo žinomi, aiškūs ir suprantami, neužkirtę kelio efektyviam pareiškėjo (galimai) pažeistų teisių gynimui. Atsižvelgdama į byloje nustatytas faktines aplinkybes, teisėjų kolegija daro išvadą, kad skundžiamas sprendimas iš esmės atitinka VAĮ 8 straipsnyje nustatytus individualaus administracinio akto reikalavimus bei VAĮ 34 straipsnyje nustatytus administracinės procedūros sprendimų reikalavimus. Teismas neturi pagrindo skundžiamą sprendimą panaikinti.“

10.2. *Administracinė byla Nr. eI-1362-968/2017:*

„Aktualios redakcijos VAĮ 2 straipsnyje nustatyta, kad: skundas – asmens rašytinis kreipimasis į viešojo administravimo subjektą, kuriame nurodoma, kad yra pažeistos jo teisės ar teisėti interesai, ir prašoma juos apginti) (15 dalis); asmeniu, dėl kurio yra pradėta administracinė procedūra, be kita ko, laikomas asmuo, kuris yra padavęs skundą (24 dalis). VAĮ 19 straipsnio 1 dalyje nustatyta, kad administracinė procedūra – pagal šį įstatymą viešojo administravimo subjekto atliekami privalomi veiksmai nagrinėjant asmens skundą ar pranešimą apie viešojo administravimo subjekto veiksmais, neveikimu ar administraciniais sprendimais galimai padarytą asmens, nurodyto skunde ar pranešime, teisių ir teisėtų interesų pažeidimą ir priimant dėl to administracinės procedūros sprendimą. Pagal 20 straipsnio 1 dalies 8 punktą asmuo, dėl kurio yra pradėta administracinė procedūra, turi teisę gauti administracinės procedūros sprendimą. VAĮ 31 straipsnyje nustatyta, kad: administracinė procedūra turi būti baigta ir administracinės procedūros sprendimas priimtas per 20 darbo dienų nuo jos pradžios; kai dėl objektyvių priežasčių per šį terminą administracinė procedūra negali būti baigta, administracinę procedūrą pradėjęs viešojo administravimo subjektas gali ją pratęsti, bet ne ilgiau kaip 10 darbo dienų; asmeniui apie administracinės procedūros termino pratęsimą pranešama raštu arba elektroniniu paštu (kai skundas gautas elektroniniu paštu) ir nurodomos pratęsimo priežastys. VAĮ 34 straipsnio 1 dalyje nustatyta, kad administracinė procedūra baigiama administracinės procedūros sprendimo (pagal VAĮ 2 straipsnio 12 dalį administracinės procedūros sprendimas – administracinis sprendimas, kurio priėmimu baigiama administracinė procedūra) priėmimu, o asmeniui, dėl kurio pradėta administracinė procedūra, ne vėliau kaip per 3 darbo dienas raštu pranešama apie priimtą administracinės procedūros sprendimą ir nurodomos faktinės aplinkybės, nustatytos skundo nagrinėjimo metu, teisės aktai, kuriais vadovaujantis priimtas administracinės procedūros sprendimas, ir sprendimo apskundimo tvarka.

[...] viešojo administravimo institucijos, inter alia (lot. be kita ko), savivaldybių vykdomosios institucijos, gavusios asmens skundą VAĮ nustatyta tvarka ir terminais privalo jį išnagrinėti ir pagal savo kompetenciją priimti administracinės procedūros sprendimą dėl galimybės (būtinybės) konkrečiu atveju taikyti triukšmo valdymo priemonės. [...].

Nurodyto teisinio reguliavimo ir kitų rašytinių įrodymų kontekste įvertinus pareiškėjos 2016-08-08 skundo turinį, darytina išvada, kad jis laikytinas skundu, paduotu VAĮ nustatyta tvarka.“

10.3. *Administracinė byla Nr. AS-346-438/2017:*

„Kaip matyti iš į bylą pateiktos medžiagos, pareiškėjas su skundu 2016 m. gruodžio 1 d. į Aplinkos ministeriją kreipėsi dėl Aplinkos ministerijos Marijampolės regiono aplinkos apsaugos departamento veiksmų, reaguojant į pareiškėjo skundą dėl jo teisių pažeidimų: pareiškėjo tvirtinimu, aplinkos apsaugos pareigūnai tinkamai netyrė pareiškėjui nuosavybės teise priklausančiame sklype savavališko uosių nupjovimo, tokiais savo veiksmais, be kita ko, aplinkos apsaugos pareigūnai pareiškėjui sukėlė ir neturtinę žalą (b. l. 12–13). Taigi, pareiškėjo kreipimosi į viešojo administravimo subjektą pobūdis – skundas dėl neteisėtų aplinkos apsaugos pareigūnų

veiksmų – lemia, kad nagrinėjamu atveju taikytinos Lietuvos Respublikos viešojo administravimo įstatymo (toliau – ir VAI) trečiojo skirsnio „Administracinė procedūra“ nuostatos.

Pagal VAI 19 straipsnį, administracinė procedūra – pagal šį įstatymą viešojo administravimo subjekto atliekami privalomi veiksmai nagrinėjant asmens skundą ar pranešimą apie viešojo administravimo subjekto veiksmais, neveikimu ar administraciniais sprendimais galimai padarytą asmens, nurodyto skunde ar pranešime, teisių ir teisėtų interesų pažeidimą ir priimant dėl to administracinės procedūros sprendimą. Vadovaujantis VAI 36 straipsniu, asmuo turi teisę apskusti viešojo administravimo subjekto priimtą administracinės procedūros sprendimą savo pasirinkimu administracinių ginčų komisijai arba administraciniam teismui įstatymų nustatyta tvarka.

Taigi, atsižvelgiant į tai, kas išdėstyta, darytina išvada, jog Aplinkos ministerija, išnagrinėjusi pareiškėjo prašymą dėl Aplinkos ministerijos Marijampolės regiono aplinkos apsaugos departamento sprendimo panaikinimo, priėmė administracinės procedūros sprendimą. Toks administracinės procedūros sprendimas negali būti prilyginamas informacinio pobūdžio dokumentui. Tai lemia, kad pirmosios instancijos teismas turėjo vertinti, ar pareiškėjo skundas išnagrinėtas laikantis VAI trečiajame skirsnyje įtvirtintų taisyklių, reglamentuojančių administracinę procedūrą.“

Tyrimo išvados

11. Atsižvelgus į šio tyrimo metu nustatytas aplinkybes bei į teisinį reglamentavimą, konstatuotina:

11.1. vadovaujantis VAI nuostatomis, skundas – asmens rašytinis kreipimasis į viešojo administravimo subjektą, kuriame nurodoma, kad yra pažeistos jo teisės ar teisėti interesai, ir prašoma juos apginti. Pagrindas pradėti administracinę procedūrą yra asmens skundas;

11.2. vadovaujantis Vietos savivaldos įstatymo nuostatomis, Savivaldybės administracijos direktorius tiesiogiai ir asmeniškai atsako už įstatymų, Vyriausybės ir savivaldybės tarybos sprendimų įgyvendinimą savivaldybės teritorijoje jo kompetencijai priskirtais klausimais; organizuoja savivaldybės administracijos darbą;

11.3. vadovaudamiesi Lietuvos Respublikos Seimo kontrolierių įstatymo 12 straipsnio nuostatomis, Seimo kontrolieriai tiria pareiškėjų skundus dėl pareigūnų piktnaudžiavimo, biurokratizmo ar kitaip pažeidžiamų žmogaus teisių ir laisvių viešojo administravimo srityje.

11.4. šio tyrimo metu nebuvo tiriamos ir vertinamos Skunduose nurodytos aplinkybės (dėl Pareiškėjo asmens duomenų skelbimo Savivaldybės interneto svetainėje, galimo asmens duomenų pažeidimo teikiant Pareiškėjo asmens duomenis žiniasklaidos atstovams) ADTAI taikymo prasme, nes tai nepriskirta Seimo kontrolieriaus kompetencijai.

11.5. *nagrinėjamu atveju:*

11.5.1. Pareiškėjas skundžia Savivaldybės administraciją, Savivaldybės merą, netinkamai išnagrinėjus jo skundus, atsakymuose nenurodžius apskundimo tvarkos ir tuo pažeidus jo teises ir teisėtus interesus;

11.5.2. Savivaldybės administracija, Savivaldybės meras (atsakymus rengė Savivaldybės administracijos pareigūnai), gavę Pareiškėjo skundus (2017-03-22 skundas-1, 2017-03-22 skundas-2, 2017-03-22 skundas-3, 2017-03-09), juos išnagrinėjo bei pateikė Pareiškėjui atsakymus. Atkreiptinas dėmesys, kad Seimo kontrolieriui paaiškinta, jog „administracijos raštai (atsakymai) yra informacinio pobūdžio, Pareiškėjui nesukelia teisinių pasekmių, nelaikytini individualiais administraciniais aktais“, taigi, todėl nenurodyta apskundimo tvarka;

Išanalizavus Pareiškėjo skundus (pateiktus Savivaldybės administracijos direktoriui, Savivaldybės merui), juose nurodytas aplinkybes, suformuluotus prašymus, darytina išvada, kad jie savo turiniu atitinka VAI 2 straipsnyje reglamentuotą skundo sąvoką – „asmens rašytinis kreipimasis į viešojo administravimo subjektą, kuriame nurodoma, kad yra pažeistos jo teisės ar teisėti interesai, ir prašoma juos apginti“, todėl jų nagrinėjimui taikomos VAI trečiojo skirsnio

nuostatos (vadovaujantis VAI 14 straipsnio 3 punktu, skundai dėl viešojo administravimo subjekto veiksmų, neveikimo ar administracinių sprendimų nagrinėjami šio įstatymo trečiajame skirsnyje nustatyta tvarka).

Taigi, atkreiptinas dėmesys į tai, kad, gavus Pareiškėjo skundus, VAI nustatyta tvarka turėjo būti priimtas sprendimas dėl administracinės procedūros pradėjimo (VAI 22 straipsnis). Tyrimo metu nustatyta, kad sprendimas dėl administracinės procedūros pradėjimo nebuvo priimtas. Tuo buvo pažeisti VAI įtvirtintas *įstatymo viršenybės principas*, reiškiantis, kad viešojo administravimo subjektų įgaliojimai atlikti viešąjį administravimą turi būti nustatyti teisės aktuose, o veikla turi atitikti šiame įstatyme išdėstytus teisinius pagrindus. Administraciniai aktai, susiję su asmenų teisių ir pareigų įgyvendinimu, visais atvejais turi būti pagrįsti įstatymais ir Vietos savivaldos įstatyme – *žmogaus teisių ir laisvių užtikrinimo ir gerbimo principas*, reiškiantis, kad Savivaldybės institucijų ar valstybės tarnautojų priimami sprendimai turi nepažeisti žmogaus orumo, jo teisių ir laisvių, lygių galimybių;

11.5.3. atkreiptinas dėmesys į tai, kad Inspekcija 2017-05-16 sprendimu Nr. 3R-219 pripažino, kad „Pareiškėjo asmens duomenys (informacija apie jam paskirtą drausminę nuobaudą) Savivaldybės interneto tinklapyje [...] buvo paskelbti ir iki šiol skelbiami neteisėtai, tuo pažeidžiant ADTAI 3 straipsnio 1 dalies 2 punktą.“ Inspekcija 2017-06-07 raštu Savivaldybei pateikė nurodymą. Savivaldybė nurodymą įvykdė. Taigi, darytina išvada, jog Savivaldybė vis tik formaliai išnagrinėjo ir įvertino Pareiškėjo skunduose nurodytas aplinkybes dėl jo asmens duomenų paskelbimo interneto svetainėje, tuo pažeisdama VAI įtvirtintą *išsamumo principą*, reiškiantį, kad viešojo administravimo subjektas į prašymą ar skundą turi atsakyti aiškiai ir argumentuotai, nurodydamas visas prašymo ar skundo nagrinėjimui įtakos turėjusias aplinkybes ir konkrečias teisės aktų nuostatas, kuriomis rėmėsi vertindamas prašymo ar skundo turinį. Pažymėtina ir tai, kad, gavus Inspekcijos išvadą, nepriimtas sprendimas pradėti ir atlikti galimai padaryto tarnybinio nusizengimo ir (ar) darbo drausmės pažeidimo tyrimą, poveikio priemonės nebuvo taikytos.

Pažymėtina, kad Inspekcija, Seimo kontrolieriaus prašymu, atlieka tyrimą dėl galimo Pareiškėjo asmens duomenų pažeidimo teikiant jo asmens duomenis žiniasklaidos atstovams.

11.5.4. atkreiptinas dėmesys į tai, kad Savivaldybės administracijos direktorius organizuoja Savivaldybės administracijos darbą, taigi, vadovaujantis VAI 25 straipsnio nuostatomis (pažymos 9.4.3 punktas), priimti sprendimą dėl pareigūno, valstybės tarnautojo ar darbuotojo nušalinimo nuo dalyvavimo administracinėje procedūroje yra Savivaldybės administracijos direktoriaus teisė.

Tyrimo metu nustatyta, kad:

1. atsakymą (2017-03-17 Nr. ARB-561) į Pareiškėjo 2017-02-23 skundą-3, adresuotą Savivaldybės administracijos direktoriui, rengė V. Švedavičiūtė. Atsakymą į Pareiškėjo 2017-03-22 skundą-1, adresuotą Savivaldybės merui (dėl administracijos direktoriaus 2017-03-17 atsakymo Nr. ARB-561), rengė Š. Vyčaitė;

2. atsakymą (2017-03-17 Nr. ARB-560) į Pareiškėjo 2017-03-09 skundą, adresuotą Savivaldybės administracijos direktoriui, rengė Š. Vyčaitė. Atsakymą į Pareiškėjo 2017-03-22 skundą-2, adresuotą Savivaldybės merui (dėl administracijos direktoriaus 2017-03-17 atsakymo Nr. ARB-560), rengė V. Švedavičiūtė;

Įvertinus nustatytas aplinkybes, nelaikytina, kad rengti atsakymus į Pareiškėjo skundus buvo pavesta toms pačioms Savivaldybės administracijos pareigūnėms.

12. Įvertinus teismų formuojamą praktiką (pažymos 10 punktas), pateiktas išvadas (pažymos 11 punktas), konstatuotina, kad Savivaldybė pažeidė VAI nuostatas, taigi Pareiškėjo Skundai pripažintini pagrįstais.

13. *Atkreiptinas Pareiškėjo dėmesys į tai*, kad civilinė teisė saugo asmenines neturtines teises ir vertybes, t. y. garbę, orumą, dalykinę reputaciją, taigi, jeigu jo nuomone A išsakyta nuomonė (nepriklausomai ar kaip Savivaldybės pareigūno, ar kaip privataus asmens) žiniasklaidoje neatitinka tikrovės, žemina jo garbę ir orumą, savo galimai pažeistas teises jis turi teisę ginti teisme.

SEIMO KONTROLIERIAUS SPRENDIMAS

14. Vadovaudamasis Lietuvos Respublikos Seimo kontrolierių įstatymo 22 straipsnio 1 dalies 1 punktu, Seimo kontrolierius nusprendžia, X Skundus dėl Pasvalio rajono savivaldybės administracijos pareigūnų veiksmų (neveikimo) pripažinti pagrįstais.

SEIMO KONTROLIERIAUS REKOMENDACIJOS

15. Vadovaudamasis Lietuvos Respublikos Seimo kontrolierių įstatymo 19 straipsnio 1 dalies 14, 17 punktais, Seimo kontrolierius rekomenduoja:

15.1. *Pasvalio rajono savivaldybės administracijos direktoriui:*

15.1.1. atkreipti dėmesį į pažymoje pateiktas išvadas, tinkamai, vadovaujantis Viešojo administravimo įstatymo nuostatomis, išnagrinėti Pareiškėjo skundus, pateikti jam atsakymą, išaiškinti apskundimo tvarką;

15.1.2. imtis priemonių, kad ateityje asmenų skundai būtų nagrinėjami griežtai vadovaujantis galiojančių teisės aktų nuostatomis;

15.1.3. motyvuotai informuoti, dėl kokių prižasčių, gavus Inspekcijos išvadas, nebuvo priimtas sprendimas pradėti ir atlikti galimo tarnybinio nusižengimo tyrimą bei kokių priemonių buvo (bus) imtasi, kad Savivaldybės interneto svetainė būtų tvarkoma nepažeidžiant galiojančių teisės aktų nuostatų.

15.2. *Valstybinės duomenų apsaugos inspekcijos*, atlikus tyrimą dėl Savivaldybės administracijos valstybės tarnautojo veiksmų teikiant nuomonę apie Pareiškėją žiniasklaidos atstovams teisėtumo, pateikti išvadas Seimo kontrolieriui ir Pareiškėjui.

Prašytume Savivaldybės apie rekomendacijų vykdymą Seimo kontrolierių ir Pareiškėją informuoti iki 2017-09-29.

Seimo kontrolierius

Raimondas Šukys